

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

67 ÅRGANG

20. JANUAR 1955

A V I N N H O L D E T : NR.
PROBLEMET: DE KRISTNES ENHET - PAVENS JULEBUD- 3
SKAP - «MANNEN MED DET GODE HJERTE» - LYSMESSE
- BLIKK PÅ TIDEN - MUSIKK OG LITURGI - FRIMERKER 4
MED HELGENER, KATEDRALER OG KLOSTRE - LITTE-
RATUR - PERSONALIA - NYTT FRA UTLANDET

NESTE NUMMER KOMMER 3. FEBRUAR 1955

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neubergrgt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52. Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 23. JANUAR: 3. sønd. etter Herrens Åpenbaringsfest. Ep. Rom. 2, 16—21.
Ev. Matt. 8, 1—13. Mandag: Timotheus, bisk., mart. Tirsdag: Apostelen Pauls omvendelse.
Onsdag: Polykarp, bisk., mart. Torsdag: Johannes Krysostomus, bisk., bekjenner, kirkelærer.
Fredag: Petrus Noalscus, bekj. Lørdag: Frans fra Sales, bisk., bekj., kirkelærer.

SØNDAG 30. JANUAR: 4. sønd. etter Herrens Åpenbaringsfest. Ep. Rom. 13, 8—10.
Ev. Matt. 8, 23—27. Mandag: Johannes Bosco, bekj. Tirsdag: Ignatius, bisk., mart. Onsdag:
Kyndelmesse (Marias lysmesse). Torsdag: Blasius, bisk., mart. Fredag: Andreas Corsini, bisk.,
bekj. Lørdag: Messen for 5. sønd. etter Herrens Åpenbaringsfest (Fremskutt).

SØNDAG 6. FEBRUAR: Søndag Septuagesima. Ep. I. Kor. 9, 24—27; 10, 1—5. Ev. Matt.
20, 1—16.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5,
Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag,
lørdag: Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 18.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på et-
hvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften
ukene før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

VI MINNER OM

at vi grunnet de sterkt økede drifts-
omkostninger, har måttet forhøye
kontingenten med kr. 3.00 pr. år —
altså fra kr. 15.00 til kr. 18.00.

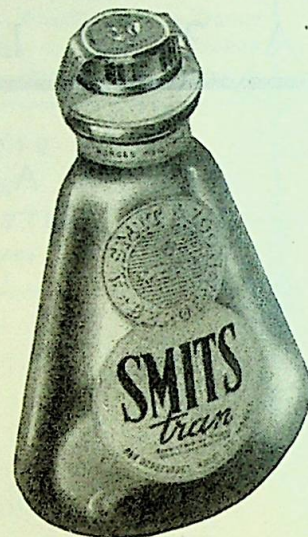
VÆRELSE SØKES

Håndverksmester satt alder, egen be-
drift, søker stort umøblert værelse
adg. kjøkken og tlf. eller ev. full pens.
Henv. tlf. 55 72 68.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 2. februar: Andakt i St.
Josephs kapell kl. 19.30. Deretter
samvær i foreningslokalet..
Generalforsamling. — Valg.
Styret.

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger

A. SMIT & ZOON
BERGEN

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke. } Oslo
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*
Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

DET STORE PROBLEM

Når dette nummer når våre lesere, er vi ved slutten av den årlige universelle bønneuke for de kristnes gjenforening i troen. Kristi bønn til Faderen for alle som ærer Guds navn «om at de må være ett, liksom vi er ett, for at verden må tro», har vært gjentatt av millioner av stemmer, uansett rase eller konfesjon. I henved tyve år har nå denne bønneuken vært holdt, hver gang i tiden 18.—25. januar. Bak initiativet sto franskmannen abbé Paul Couturier, tilskynnet av sine anglikanske prestevenner Spencer Jones og Paul Watson — den siste senere katolsk prest. Det egentlige store spranget skjedde i 1935, da pater Couturier fant fram til en formel, som både kunne aksepteres av det katolske synspunkt og tilfredsstillte alle kristne uten unntak. Med artikkelen «Bønneukens psykologi» (i Revue Apologétique, 1935) vant han franske og sveitsiske protestantiske geistlige for sin idé, og anglikanske geistlige av alle nyanser fulgte. Slik oppsto *Den universelle bønneuke for kristen enhet*. Abbé Couturier innbød alle kristne til å be Gud om å nå fram til «den enhet som Kristus vil» — den enhet Han bad for hin gang ved Nadverdscenen og som Han fortsatt ber for — «ved de midler som Han måtte ville.»

Det skulle være innlysende at denne formulering kunne aksepteres av alle. Og vi kan føye til: den er en formulering vi alle har ansvar overfor! Vi kjenner alle Kristi vilje når det gjelder Kirkens enhet. Men vi må alle kjenne vårt ansvar når det gjelder skylden for at denne enhet i dag ikke består. Det er ikke nok å vise til forgangne tiders brøde og unnlatelser. Kirkesplittelsen fortsetter og opprettholdes når hver enkelt av oss svikter Guds lov og krenker Kristi eksempel. Kanskje var det i går, kanskje var det i dag, kanskje bli det i morgen? Vi bifaller ikke, sier vi, i hva pave X gjorde og pave Y unnløt å gjøre og hva pater Martin Luther av Augustiner-eremittenes orden ikke burde ha gjort. Men så gjør vi det likevel for så vidt som vi alene eller samlet ikke ennå tilstrekkelig i gjerding har bevist, at den som er som du og jeg, han må i sannhet være etter Kristi egen vilje og hjerte.

For øvrig behøver vi hverken å diskutere eller teoretisere større om problemet som knuger alle kristne. Vi kan bare gå til de siste statistikker som foreligger fra UNO, offentliggjort i 1952. De viser at det f. t. lever 2 milliarder, 400 millioner mennesker på jorden, hvorav halvparten i Asia. Nominelt er 422 millioner av disse katolikker, 161 millioner ortodokse, 152 millioner protestanter og 50 millioner anglikanere. Stillingen er altså 785 millioner kristne

delt i fire hovedgrupper konfrontert med 1 615 millioner ikke-kristne!

Hva er følgene? 1. Rivalitet eller motstand eller i minste fall motsetninger i frembæringen av evangeliet i misjonslandene, med tilsvarende forbauselse og forvirring og reservasjon blant den mottagende befolkning. 2. Forbauselse hos agnostikerne i de såkalte kristne land — og smerte for dem som søker den store Sannhet. 3. Svekkelse av kristendommens åndelige ferment i verden. 4. Skjensel og disharmoni over Kristi eget verk og lemlestelse av Treenighetens verk i det kristne felleslegeme.

Overfor disse og andre enda dyperegående åndelige følger av splittelsen, foreligger i dag en ny kjensgjerning. Vi står nemlig overfor et historisk fenomen som er enestående i hele den kristne æra:

Fra alle kristengrupper- og samfunn, ja fra en åndenes millionhær, stiger et bønnerop opp der alle stemmer utgår fra dette ene: den uendelige tristhet over den kristne splittelse — og samles i dette andre: det brennende ønske om at *Gudsrikets synlige enhet må stå fram slik som Kristus vil det og gjennom de midler han måtte ville!*

Påbegynt i denne hjertenes bevegelse som vender seg til Jesus Kristus selv — skulle ikke foreningen av alle kristne en gang måtte fullbyrdes i den fullkomne enhet? Det er her ikke tale om en kompromiss-enhet reist på et felles tros-minimum. Her gjelder den enhet som Kristus bad for og evig fortsetter å be for. For all annen enhet ville være et forræderi mot sannheten — et forræderi alle kristne vender seg fra i forakt.

I denne bønnens ånd er vi kristne i dag ansvarlige for millioner og atter millioners forhold til Kristus. Det er ikke bare det og det land som er misjonsland lenger, men hele verden. Det er heller ikke bare den og den kategori av prester eller legfolk som er misjonærer, men hele Kirken. De gamle grenseskill er falt. I en verden som internasjonalsierer seg mer og mer, mister de kristne frontgrenser sin forskansningsevne akkurat som de nasjonale. Den enheten i troen som før ofte var bundet til den territoriale enhet, hviler i dag mer og mer på den individuelle tilslutning, på det personlige engasjement. Kristendommen spirer i dag fram på hedenske landområder på samme tid, men knapt i samme grad, som ateismen gjennomtrenger de kristne. Religionene, ideologiene selv menges sammen, som tro og vantro gjør det eller er i konstant fare for å gjøre. Det er i hver enkelts hjerte frontene formes, i dag mer enn noensinne! Her ligger også enhetens håp.

I.H.K.

Pavens julebudskap av 3. januar

P. g. a. den langtrukne sykdommen maktet ikke Pave Pius XII i tide å få ferdig det årlige julebudskap til verden. Først 3. januar ble det offentliggjort i L'Osservatore Romano, og det har siden vakt gjenlyd i verdenspressen, som har gjengitt de viktigste avsnitt og brakt sine kommentarer. Med en viss rett er det blitt karakterisert som den gamle paves politiske testamente. Budskapet tar for seg den kunstige og skjebnefylte situasjon som menneskelheten befinner seg i ved at nasjonene har gruppert seg i mektige ideologiske blokker i en gjensidig avventende holdning til hverandre. Fra en slik uroladen sam-eksistens å nå fram til en virkelig fredligssinnnet sam-eksistens er veien Pave Pius XII i dette sitt julebudskap ønsker å peke ut.

FRA DEN KALDE FRED TIL EN VIRKELIG SAM-EKSISTENS

Først behandler Paven den tilstand som kan kalles «den kalde fred», og sier så videre: «Vi erkjenner gjerne at denne slags fred representerer en viss framgang på den strevsomme vei mot en virkelig fred. Den har allikevel lite til felles med den fred som ble gitt menneskene gjennom mysteriet i Betlehem.»

Paven gjør oppmerksom på at en rett og slett sameksistens ikke fortjener å kalles fred slik den kristne tradisjon oppfatter den. Han analyserer denne sameksistens og konstaterer først at det fundamentale prinsipp den aktuelle situasjon synes å støtte seg til, er angsten. «Hver av de to leirene som den menneskelige familie nå er oppdelt i, tolererer at den andre også består fordi den ikke vil omkomme selv. Slik unngår de nok den skjebnesvangre faren, men lever likevel ikke et felles liv. De bare består side om side. Det er ingen krigstilstand, men det er heller ingen fred, det er en kald ro. Det mest absurde ved denne sørgelige tilstand er at den aktuelle politikk, samtidig som den frykter krigen som det værste som kan hende, allikevel følger opp til den som om den var det eneste middel til en fortsatt beståen og den eneste regulerende faktor i de internasjonale forbindelser. På en måte er jo dette å forlate seg på dem en fremfor alt avskyr!»

Derpå fremhever Paven det stadig voksende tall på dem som gjør opprør mot tanken på å nøyes med en rett og slett sameksistens eller medbeståen. Og han viser hvordan litt etter litt det absurde åpenbares ved en læresetning som sier at krigen er en uunngåelig, nesten naturlig løsning på uoverstemmelser mellom landene, og at den som følge derav unnslipper ethvert moralsk ansvar.

«På denne måten synes den kalde fred med sin mangel på sammenheng og sine ulemper å orientere en henimot en sann moralsk orden og mot erkjennelsen av Kirkens lære om den rettfærdige og urettfærdige krig — om lovligheten og ulovligheten av å gripe til våpen.»

Pius XII mener allikevel at for å befri verden fra det nåværende mareritt, blir det nødvendig å vende tilbake til den sanne Guds frykt.

«Den nåværende sameksistens i angsten har bare to perspektiver foran seg: Enten vil den heve seg til en eksistens som domineres av frykten for Gud og blir besjelet av nasjonenes fellesskapstanke og en sann fred, inspirert og kontrollert av den guddommelige

moralske orden; eller den vil trekke seg stadig mer sammen i en isende lammelse av det internasjonale liv. Forøvrig vil ikke noe folk kunne tåle rustningskappløpet i det uendelige.»

DE ØKONOMISKE UTVEKSLINGER ALENE VIL IKKE BRINGE FREDEN TILBAKE

I den annen del av talen erklærer Paven at de økonomiske forbindelser mellom landene ikke vil kunne løse fredsproblemet. «De blir fredsfaktorer bare i den utstrekning de følger reglene for naturretten, lar seg inspirere av barmhjertigheten, tar hensyn til de forskjellige folk og blir kilder til gjensidig hjelp.» Hva prinsippene angår, mener Pius XII at de to partene det her er tale om, begge lider av samme feil. «Den ene grunnlegger sin indre sterke sammenheng på uriktige oppfatninger, som går så langt som til å krenke de primære menneskelige og guddommelige rettigheter, men er tross dette allikevel virkningsfulle. Den andre glemmer at den allerede er bærer av riktige og sanne idéer som har bestått sin prøve med hell i tidligere tider, men nå tvert om synes å orientere seg mot politiske prinsipper som helt tydelig vil ødelegge enheten.»

EUROPAS ROLLE

Når han taler om Europas rolle, konstaterer Paven, ikke uten bitterhet, at de europeiske enhetsretninger etter de seneste begivenheter på ny later til å vike plassen for nasjonalismen. Han gjør oppmerksom på de farer som dette medfører og sier: «Hos en del folk som hittil ble betraktet som kolonistater, er utviklingen hen i mot politisk selvstyre — som Europa burde ha ledet med forutseenhet og forsiktighet — hurtig gått over til å bli en grådlig nasjonalisme, som bare vil ha makt. En må innrømme at de uforutsette eksplosjoner som har funnet sted til skade for Europas anseelse og interesser, i det minste delvis er resultatet av Europas eget dårlige eksempel.»

Paven håper inderlig at Europa må få igjen bevisstheten om sin åndelige karakter og vende tilbake til de kristne moralbegreper for derved å kunne gjenfinne enhet og sann storhet. «Det er trist å bemerke at den nåværende oppdeling av den menneskelige familie opprinnelig tok til blant mennesker som kjente og tilba den samme Frelser Jesus Kristus. Men det må være grunn til å tro at i dette selvsamme navn kan det enda bygges en fredens bro mellom motsetningene, slik at de bånd som så smertelig er revet over, kan heles igjen.»

Det høytidelige Triduum til ære for den hellige Maristpater Peter Aloysius Chanel, ble feiret i Hønefoss, Stabekk og Oslo henholdsvis fredag 14., lørdag 15. og søndag 16. januar med stor tilslutning alle tre dager. Sogneprest Høgh holdt festtalen i Hønefoss og sokneprest Fishedick i Stabekk. Ved begge anledninger var levittmesse, med Maristpatrenes provinsialforstander Pisters fra Holland som forrettende prest, mens Hans Høyærverdighet biskopen knelte i koret. Tre-dagers feiringen ble avsluttet med pontifikalendakt i St. Olavs domkirke, der biskopen, assistert av maristpatrene de Pæpe, Oslo, og Yvens, Hønefoss, forrettet og talte. Prekenen gjengis her in extenso.

HVOR ER DE SOM VIRKELIG ARBEIDER FOR VERDENSFREDEN?

Paven understreker det håp enkelte har om at den nåværende sameksistens skal kunne bringe menneskeheten nærmere freden, og at det også er mange som tilbyr seg å forberede grunnlaget for fred og samhörighet mellom menneskene. «Men dette grunnlag eller denne bro må være av åndelig art. Kynikere og tvilere som kommer fra en mer eller mindre maskert materialismens skole og går så langt som til å fornekte de høyeste sannheter og ideologier, er sikkert ikke kvalifiserte for oppgaven. Det er ikke sjelden at de hever sin røst her og der mot dem som etter sin samvittighet og som kristne med full rett interesserer seg for de politiske problemer og det offentlige liv. Likeså taler de iblant nedsettende om den trygghet og kraft som de kristne får ved å være delaktige i den absolutte sannhet. De utbrer den forestilling at det er fortjenestfullt av det moderne menneske ikke å ha bestemte ideer eller tendenser eller være bundet til en åndelig verden. Det er ikke disse som kan konstruere den sannhetens bro og det felles åndelige grunnlag som menneskeheten trenger til. Tvert om . . .

MENS EN VENTER PÅ AT DEN INTERNASJONALE FORSTÅELSE SKAL BLI BEDRE

I siste delen av budskapet erklærer Paven at mens en venter på at det åndelige og kristne bånd som eksisterer mellom de to partier skal konsolidere seg, må de kristne — først og fremst i de landene hvor det enda er fred — gjøre sitt ytterste for å fremskynne dette tidspunktet. «Fremfor alt må de forstå at hvis sannheten som de er delaktig i, forblir innestengt i dem bare som en åndelig nydelse, vil den ikke kunne tjene fredens sak. Sannheten er en gave som Gud gir sine tjenere for at deres foretagender skal bli til gagn for alles frelse. Katolikken ville pådra seg stor skyld hvis de fant seg i at befolkningen ble nesten uten prester og direktiver og Guds fiende fikk gjøre skade i ubefestede sjeler. De ville ikke oppfylle sine plikter hverken prester eller legfolk som frivillig lukket øynene og munnen når de var vitne til sosial urett. Enhver som ikke er villig til i en rimelig målestokk å la private midler komme det felles beste til gode, er med på å hindre at det personlige initiativ og ansvar får den nødvendige overvekt i samfunnslivet.»

«Mannen med det gode hjerte»

Øya Futunas apostel, den hellige maristpater Peter Aloysius Chanel

Biskop dr. Mangers tale ved det avsluttende Triduum i St. Olavs domkirke

Når Kirken gjennom pavens røst offisielt har erklært et menneske for hellig og verdig til offentlig vurdning eller dyrkelse, da blir det i dagene som følger holdt i Roma et høytidelig triduum, det vil si tre dagers særskilte takkegudstjenester med preken til ære for den nye helgen, som da blir gjort kjent for folket og fremholdt som forbilde på de kristne dyder som karakteriserte hans liv og virke. Senere pleier slikt triduum å bli holdt på alle de steder som den nye helgen har særlig tilknytning til.

Ifjor, 12. juni 1954, ble en Maristpater, Peter Aloysius Chanel, helligkåret på Petersplassen i Roma, og triduum er blitt holdt ikke bare i Roma og i hans hjemland, Frankrike, men overalt i verden der Maristpatrene har et ordenshus eller et virkefelt. Alt i mange år har patrene virket her i Norge, først i Haugesund og Stavanger og siden i Stabekk og Hønefoss, og jeg selv har den lykke å tilhøre Maristpatrenes ordenssamfunn. Det er da ikke mer enn rett og rimelig at vi også her i vårt bispedømme holder et slikt takketriduum. Første dag var fredag på Hønefoss, den annen i går på Stabekk og vi slutter nå her i vår domkirke med denne høytidelige andakt.

Hvem er eller var så denne hellige Peter Aloysius Chanel? Utad har han, mens han levde, ikke spilt noen stor rolle hverken i Kirken eller i verden, og da han døde var han en helt ukjent mann. Han var ikke annet enn en beskjeden prest, ordensmann og misjonær som brente etter å vinne sjeler for Guds rike, og som med godhet, kjærlighet og troskap holdt ut på den post det guddommelige Forsyn hadde gitt ham.

Født 1803 av fattige foreldre i en liten bortgjemt bygd i Frankrike, utmerket han seg fra sin spedeste barndom av ved en inderlig kjærlighet til Guds hellige mor. Når han vocket sin lille sauehjord, lot han rosekransperlene gli mellom fingrene. En edel prest så i ham et emne til prestedømmet og hjalp ham inn i presteseminarier. Studiene falt ikke lett for ham, men han vant over alle vansker ved sin kjærlighet til jomfru Maria. En dag da han, ved et uheld, hadde såret sin venstre hånd, skrev han med sitt eget blod på et stykke papir: «Elske Maria og få andre til å elske henne.» Det ble da også løsenet for hele hans liv og virke.

Som kapellan og sokneprest levde han ene og alene for sin hjord og delte med den ikke bare sorg og glede men også sin mat og sine små inntekter. Ved sin godhet førte han sin menighet, som under den franske revolusjon enten var falt fra troen eller blitt likegyldig, tilbake til ekte ivrig kristenliv.

Men et stort ønske brente i hans sjel: å dra ut til hedningelandene for å bære det glade budskap

helt til jordens grenser. Nettopp på den tid hørte han at en ny religiøs kongregasjon ble stiftet, Maristpatrenes ordenssamfunn. Etter med megen møyе å ha fått sin biskops tillatelse, sluttet han seg til de første Maristene. Han måtte da straks overta stillingen som rektor for et guttekolleg, og der viste han seg som en glimrende og årvåken veileder for ungdommen.

29. april 1836 fikk det nye ordenssamfunn sin endelige godkjennelse fra Rom, samtidig som pave Gregor XVI betrodde misjoneringen av en stor del av Sydhavsøyene til det. 24. september avla da de første Maristpatres sine evige løfter og kunne nå ta fatt på den store oppgave som var blitt tildelt dem.

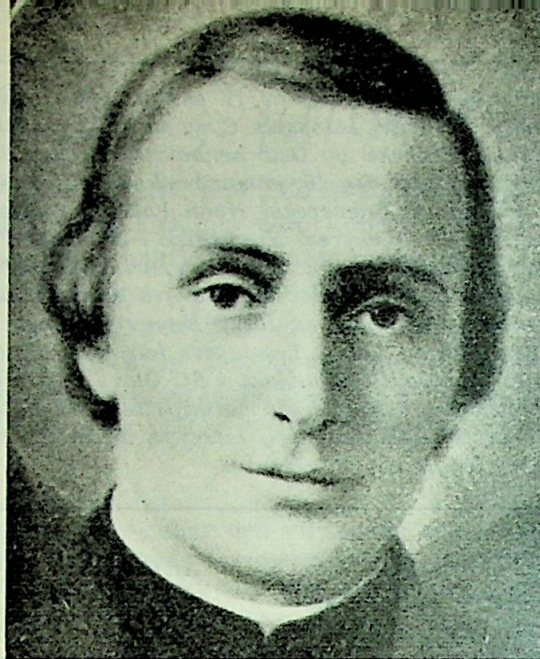
Nå ble pater Chanel's store ønske oppfylt. Enda samme år, 24. desember 1836, gikk han i Le Havre sammen med tre andre Maristpatres og tre legbrødre ombord på båten «Delphine» som skulle bringe dem til de fjerne øyene. Først elleve måneder senere, 8. november 1837, ble han landsatt sammen med en legbror på den ensomme øya Futuna, mens hans medbrødre fikk anvist seg øya Wallis.

Futuna med en helt igjennom barbarisk og forkommen befolkning skulle nå bli hans hjem og virkefelt til bødlenes øksehugg, tre og et halvt år senere, 28. april 1841, ga ham martyrpalmen og gjorde ham til det første blodvitne i Oceania, bare 37 år gammel.

Hvilke store ting har så pater Chanel utrettet og som gjorde ham verdig til helgenglorien? Mennekelig talt var hele hans misjonering et fullstendig nederlag. I de litt over tre år det var unt ham å virke på Futunøya, har han døpt omtrent 40 barn og noen å vokse, alle på dødsleiet. Han selv døde uten å etterlate seg noen menighet, selv ikke en eneste katolikk. Vel hadde han en del tilhengere som han hadde undervist og som elsket den gode pateren og hans religion, blant dem kongens egen sønn. Av taktiske hensyn var de dog ennå ikke blitt opptatt i Kirken. Men det var nettopp det at flere og flere hørte på paterens ord, som voldte kongens og hans menns raseri og som fikk kongen til å ta den beslutning å rydde ham aveien og sammen med ham den kristne religion.

Og likevel ble hans død en stor seier for Kirken og for ham selv. Vår Herre har sagt: «Dersom ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det alene, men når det dør, bærer det megen frukt» (Joh. 12, 24). Dette guddommelige ord er vel neppe noen gang så øyensynlig gått i oppfyllelse som hos den hellige Peter Chanel. Litt over ett år etter hans død, var hele øya katolsk, også hans bødler tok imot Kristi lære. Selv kongens svigersønn som hadde gitt ham dødsstøtet og som i mellomtiden var blitt konge, ble en from og ydmyk katolikk. Da han følte døden nærme seg, lot han seg bære til stedet der han hadde drept pater Chanel og sa at derfra ønsket han «å gå inn i det sanne fedreland». Ennå den dag i dag finnes det på øya Futuna, som sammen med øya Wallis danner et Apostolisk Vikariat, ikke en eneste en som ikke er katolikk. Og det er vel det eneste kirke-distrikt i verden som erf fullt ut 100 % katolsk. Hvetekornet har båret rik frukt. Og i Maria-året ble denne Marias sønn smykket med Kirkens helgen-glorie.

Det ligger nært å sammenligne pater Chanel's virke med Vår Herre Jesu Kristi virke: Kristus vandret

Den hellige maristpater Peter Aloysius Chanel — helligåret 12. juni ifjor.

i tre år gjennom Jødelandet, prekte og gjorde godt mot alle, men menneskelig sett oppnådde han ikke stort annet enn å fremkalle jødernes hat. Han selv måtte først bli hvetekornet som falt i jorden og døde før det bar frukt og ble til kristendommens mektige tre.

Er det nå virkelig så at denne, vi kan gjerne si mirakuløse konversjon av øya Futuna som er enestående i Kirkens historie, skyldes pater Chanel? Var han virkelig hvetekornet til den? Og på det kan trygt svares: Ja. Noen annen naturlig forklaring finnes ikke. Paven kommer også inn på dette i sin lovtale over ham på helligkårsdagen: «Peter Chanel's tilpasning til dette folks språk og skikker, sier paven, den tilsynelatende ufruktbarhet av hans anstrengelser, motstanden og det åpenbare fiendskap, rokker ikke hans underbare utholdenhet. Fylt av tillit til Guds mors årvåke vern, åpenbarer han til de innfødte sitt hjertes kjærlighet og godhet. Hans rene og asketiske livs eksempel, hans vedvarende bønn, hans hjertevarme belæringer og formaninger forbereder veien til Guds nåde.»

Disse lovord av den hellige far gir et gripende og frofast bilde av hele pater Chanel's ånd og sinnelag. Det ville føre for langt å gå nærmere inn på hans helstøpte personlighet og hans apostoliske liv og virke. Bare noen få trekk: De innfødte kalte ham: «mannen med det gode hjerte», og det var han i ordets fulle betydning. Alltid var han like god og blid mot alle, trass i at han var hissig av naturen. Det var ved sin godhet at han det første året måtte gjøre seg forståelig. Godheten var hans språk inntil han endelig fikk lære litt av folkets språk, som eide hverken grammatikk eller ordbok. Hans tilpasningsvilje gikk så langt at han, etter øyas skikk, ikke vek tilbake for å spise levende småfisk og ormer for ikke å støte sitt vertskap. Hva enn hendte, han tok imot alt med smil og tålmod, selv når det skar ham i hjertet, som når de innfødte stjal hans levnettsmidler og hans klær, avviste hans hjelp, og sluttelig gjorde livet helt umulig for ham. Alt han pleide å si var: «Det er godt for meg.»

Ikke en eneste gang ønsket han seg tilbake til sitt kjære Frankrike. Futuna var blitt hans hjem og der ville han arbeide, lide og dø for dette folk som han elsket med brennende kjærlighet. I sine brev kalte han dem for gode mennesker, unnskyldte deres feil og ofret seg helt for dem. Dag for dag dro han ut for å hjelpe de syke og lidende, tale til folket om de kristnes Gud, meddele dåpen til døende barn, undervise og døpe døende voksne. Ingen motstand kunne få ham til å tape motet eller gi opp. Han var i sannhet den gode hyrde som gir sitt liv for sine får, og han ga det: «Ingen har større kjærlighet enn at han gir sitt liv for dem han elsker.» Da hans mordere slo løs på ham, gjentok han flere ganger: «Det er godt, det er godt.» Og sluttelig sa han til en av sine katekumener som ville hjelpe ham: «La være . . . det er et gode for meg å dø.»

Straks etter at han var blitt landsatt på øya, hadde han hengt en medalje av Guds mor i et tre, knelt ned og vigslet folket til hennes varetekt. Da han så at fiendskapen mot ham vokste mer og mer, talte han en dag med legbroderen om at de vel snart ville bli drept og han sa: «Det skal ikke være den verste av våre dager.» Så så han opp til Guds mors bilde og tilføyde: «Religionen skal gjøre et stort skritt.» Det var som en forutanelse om hans blod ville bli seden til rikt kristenliv hos det folk han elsket.

I sannhet var han utholdende gjennom alle trengsler, tro til døden. Han tok imot det siste øksehugg som en nåde fra Gud og ofret sin død som han hadde ofret sitt liv for å frelse de sjeler som var blitt betrodd ham. Og de fikk frelsens nåde. Hvetekornet var falt i jorden og det bar megen frukt.

Den hellige Peter Chanel har sådd i trengsel. Han fikk ikke se såkornet spire og bære frukt. Andre høstet, men målet som han levde og strevde for ble nådd. Det utgjør nå hans glede i himmelen og smykker hans helgenkrone.

Det er mennesker etter Peter Channels ånd verden av i dag trenger: mennesker med godhet og hjertevarme, med troskap og aldri sviktende utholdenhet. Vi trenger menn og kvinner, unge menn og unge kvinner, som holder ut i troskap på den post de nå en gang har fått, i troskap mot sitt kall, det være i familien eller i yrket, det være i klosterlivet eller i prestestanden. Selve posten eller yrket kan være likegyldig. Alt kommer an på å gi seg helt og aldri å gi opp.

Alle skal vi være såmenn i Guds rike. Men det er vi i sannhet bare, når vi helt går opp i den gjerning som det guddommelige Forsyn nå en gang har anvist oss, når vi holder ut i lydighet og offersinn, godhet og hengivenhet, uansett de resultater vi kan oppnå. Alle er vi ledd, viktige ledd i Kristi Kirkes levende organisme, og det ene ledd er liksom nødvendig og verdifullt som det andre, bare det utøver sin funksjon i uselviskhet og troskap. Frukten som blir høstet for Guds rike, er alles fortjeneste, selv om det ofte ser ut til at det ene ledd bare er til for å lide og ofre seg, mens det andre høster frukten. Men det må vi huske og aldri glemme at både den som sår og den som tilsynelatende høster, ikke er annet enn såkorn, hvetekorn i Guds rike, og begge må falle i jorden og dø. Det vil si: de må i uselvisk troskap og utholdenhet, i godhet og kjærlighet utøve sin funk-

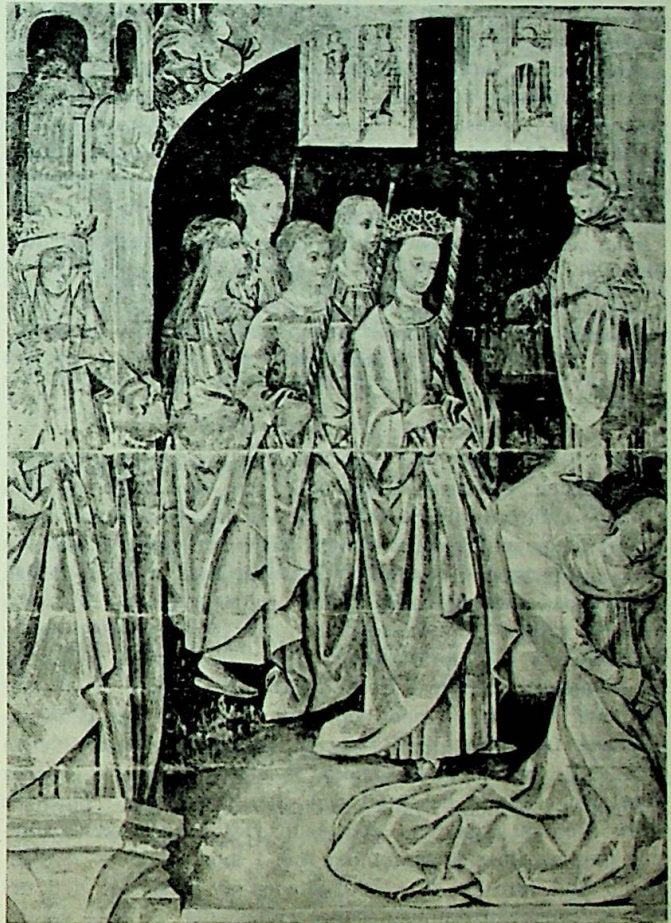
Lysmesse

Fredag 2. februar er *Marias Lysmesse* til minne om Jesu fremstilling i templet, eller *Kyndelmesse* som den også het (*kyndel* fra det latinske ord for kjerte: *candela*), fordi den skulle symbolisere menneskenes møte med Kristus, verdens lys.

Forut for lysmessen finner lysvigselen og lysprosesjonen sted. Ved vigselen ber presten Gud velsigne disse lysene til bruk for menneskene til lands og til vanns, til gagn for legeme og sjel, at hans kjærlighets ild må tennes i de troendes hjerter, at lyset må skinne på livsveien deres og at de må elske Gud i troskap så de kan bli verdige til å tre inn i hans evige tempel.

Lysmessen har alltid appellert sterkt til dem som vil være virkelig *levende lemmer* på Kristi mystiske legem. Og det gledelige er at neppe på noen annen hverdag i året søker så mange til messe som på Lysmesse-fest.

(Er De i tvil om klokkeslettet, så sok opplysning — adresser og telefonnummer finnes på 2. omslagsside.)

Lysmesse. (Fra freskene i Eton College, England.)

sjon og ene og alene ha for øye det store mål: Guds ære og forherligelse som da også blir deres egen seier og krone.

Så vil vi da be Gud som har utstyrt den hellige Peter Aloysius Chanel med underbar godhet, brennende kjærlighet og uovervunnen utholdenhet, om å gi oss den nåde å være — på den post han har satt oss til å virke — gode og trofaste såmenn for hans rike. Da er vi samtidig menn og kvinner slik som verden, familien og samfunnet, av i dag trenger dem.

BLIKK på TIDEN

■ I et nylig utkommet essay, «Mentalhygiene og kristendom», (Aschehoug), sammenfatter og presiserer professor dr. med. Gabriel Langfeldt de idéer om adskillig kristen forkynnelse her hjemme som han har gitt uttrykk for i en rekke debattinnlegg, blant annet i Det Norske Studentsamfund og i tidsskriftet «Samtiden». Det har tidligere på denne plass vært gitt uttrykk for de reservasjoner som man også fra katolsk hold ville ha overfor mange av professorens konklusjoner, fordi de synes oss å miskjenne de religiøse normers natur. Er fortapelsens mulighet en *realitet*, må og skal dette selvfølgelig prege det ansvarlige menneskes hele livsorientering. Men i kritikken av den ukontrollerbare og uansvarlige svovelpreken skal professoren vanskelig kunne motsies. I et fritt samfunn er en statlig (medisinal) sensur av forkynnervirksomheten selvfølgelig ikke bare praktisk uigjennomførlig, men også prinsipielt forkastelig. En så desperat løsning kan bare melde seg for tanken i et miljø hvor de *normale* botemidler: kirkelig disiplin og læretukt ikke retter på mislighetene. Professor Langfeldt tar da også *sine* resevasjoner:

«Jeg er oppmerksom på at den *katolske religionsform* gjennom den åpne adgang til absolusjon gir langt større sikkerhet mot persisterende angst og skyldfølelse i Gudsforholdet. Den katolske kirke har heller ingen legmannsvirksomhet (i forkynnelsen) og er dermed i høy grad beskyttet mot dennes ofte skadelige form. Det er jo utrolig at en hvem-som-helst i Norge kan opptre som legpredikant» (p. 38).

■ Det nye år går inn under urovekkende auspisier. Krigsangsten er nesten blitt stabilisert som normaltilstand i mange sinn, ytterligere næret ved at krigsberedskapet unnslipper legmannsskjønnet langt inn i naturvitenskapenes mest utilgjengelige mysterier. Forleden satt vi i en fransk lydfilmavis ansikt til ansikt med en bebrillet og hyggelig utseende forsker fra atom-seksjonen av det parisiske Académie des Sciences som forklarte oss visse sannsynlige resultater av atom-eksperimenter i *fredstid*. De kan få det til å gå kalt ned over ryggen på noen og hver. Alvorlige og gjennomgripende forandringer i værslaget, plante- og dyreverdenen er ikke H-bombens eneste mulige resultater, heter det, «heller ikke mennesket er beskyttet mot disse virkninger». Bombens ettervirkninger kan vise seg å forandre menneskets arvestoff (kromosomer) i en retning som i løpet av noen generasjoner kan føre til en overhåndtagen av misfoster ved det som arvelighetsforskningen kaller mutasjoner, og som vanligvis i den organiske verden er et meget sjeldent fenomen.

Kirkens tidløse budskap om menneskets sanne verd og bestemmelse og om menneskets forvaltning av denne bestemmelse innenfor sin frie og ansvarlige viljes muligheter er alt annet enn overflødig eller uaktuelt i en verden hvor politiske organer bestemmer over slike ødeleggelsens krefter. Da kirken ble til på pinsedag for snart to tusen år siden, sa den første pave til menneskene at de hadde «brakt død over selve livets opphav». Det er en eiendommelig og uhyggelig logikk over dette at en tidsalder som fullbyrder frafallet fra Livets Opphav ser livets ødeleggelse på jorden innen sin mulige rekkevidde. Nutidsmennesket virkeliggjør i deres maksimum de gamle, alvorlige ord fra en av Den Hellige Skrifts aller eldste tekster:

«Jeg tar himmelen og jorden til vitne på at jeg har stillet

foran deg døden og livet, forat du skulle velge livet og elske Gud og adlyde Ham, for det er Gud som er ditt liv.»

■ Magister Finn Jor er en flittig og velsett kritiker i avisspaltene. I «Morgenposten» tok han nylig (30/12) stilling til Karl K. Ringstrøm's noe kortsynte anmeldelse av François Mauriac's siste roman «L'Agneau» og satte tingene på plass med adskillig skjønn og klokskap. Han peker på hvordan bokens «teologiske bakgrunn ikke er spissfindigheter i utkanten av romanen, men er selve dens sentrale tanke». Og han tar klart avstand fra den gjengse påstand at Mauriac's skildringer nedvurderer mennesket. Mauriac har selv gjort oppmerksom på at han ser det som sitt kall å skildre syndens lovmessighet, ikke nådens virkninger i menneskelivet. Men denne insisteren på menneskenaturens mørke side er ikke et uttrykk for kynisme. For

«på den annen side glemmer Mauriac aldri — selv i den dypeste menneskelige fornedrelse — menneskets egentlige verdighet, at det er *menneske*, at det har en høyere bestemmelse, som det er vrengebildet av. Med en helt annen rett kan man tale om nedvurdering av mennesket hos Hemingway eller f. eks. i Olle Hedberg's meget omdebatterte roman «Foto von Blomberg», hvor menneskene er dyr og intet annet. Dette er en fornærmelse mot enhver tenkende personlighet.

At Ringstrøm til tross for at han ikke har grepet det essensielle ved «L'Agneau» likevel taler om en stor roman, gir et tydelig fingerpek om *hvor stor* Mauriac er som dikter».

■ I anledning av årskiftet har «Vårt Land» (31/12 hatt et intervju med formannen i Norges Dissentering (som er et fellesorgan for de fleste kristne samfunn utenfor Statskirken, den katolske kirke dog unntatt), dr. theol. Alf Lier. Han peker på hvordan der i 50 år har vært arbeidet for å få forandret vår transporede og intolerante dissenterlov, uten resultat:

«Det må desverre sies at Statsmaktene har synt liten lydhørhet for den kristne minoritet som kalles dissenter i Norge. I dette stykke er Norge faktisk blitt noe *tibakeliggende* i forhold til andre kulturfolk. I det betydningsfulle arbeidet «Religious Liberty», en undersøkelse av M. Searle Bates, utgitt av International Missionary Council i 1945, står Norge bare i *annen* rekke, blant land som Argentina, Bolivia, De franske kolonier, Paraguay og Venezuela, for å nevne noen. I svar med sant demokrati og anerkjente menneskerettigheter burde nå tiden være inne for at den gamle dissenterloven ble avskaffet og erstattet med en *religionsfrihetslov*».

■ Det later til at den tid da katolisismen i Norge ble 100 % oversett nu er utløpet. Til gjengjeld kan et og annet tyde på at det å være norsk katolikk, og tre frem for offentligheten som sådan, en tid fremover vil føre nær sagt automatisk til at man blir æreskjelt. Katolisismen er nemlig blitt utnevnt til noe så fordummende for motstanderne som en «fare».

Ørnulf Ranheimsæter har i sin fremragende essaysamling «Om tro og vantro» blant annet kommet i skade for å stille enkelte nærgående og infamt treffende diagonoser angående den vage og uforpliktete populær-humanismens sviktende fundament og mangel på konsekvens, og har dermed satt affektene ettertrykkelig i sving hos folk som mener seg å svinge nettopp den kjølige fornufts banner. Mens den kjente danske kritikeren Jens Kruuse i «Jyllandsposten» nylig hevet Ranheimsæter's bok til skyene uten forbehold, under titelen «Mesterlige norske essays», følte visse norske kritikere seg tilstrekkelig betregnt til å slå mer eller mindre vilt omkring seg. Hos professor Johan B. Hygen «Møte med katolisismen», «Morgenbladet» 30/11.) dekket den urbane tone over en grunnleggende usaklighet som i en påfølgende polemikk innviklet professoren i temmelig vidløftige erklæringer om mulighetene for å finne en religiøs sannhet overhodet. Professor Harald Oistad gikk med mer temperament og mindre kultur løs på boken under titelen «Kynismen i religionens tjeneste» («Bergens Tidende» 13/12-54), et ubehersket og meningsforvirrende an-

Liturgi og Musik

Ved dominikanerpater Thoralf Norheim

Den franske teolog og filosof, dominikanerpateren A. D. Sertillanges, som døde i 1948, interesserte seg levende for musikalske spørsmål og ga ofte uttrykk for det i tale og skrift. Her gjengis noen betraktninger fra hans bok «*Prière et musique*» (Editions Spes, Paris:

Bønnen er ved sin natur musikalsk. Liksom all tale som hever seg, nærmer den seg sangen. «Ordet er en lyd hvor sangen ligger gjemt,» sa komponisten Grètry. Den ligger gjemt i det på samme måte som statuen i marmorblokken når kunstneren har unnfanget sin idé. For å få den fram må bare idéen settes i verk.

Ordet uttrykker en tanke, og i seg selv er ikke tanken noen musikk. Men til tanken er alltid forbundet en følelsestilstand, en forestillingskrets, et spill av fantasi-bilder med dynamiske tendenser, og her finner vi rytme og melodi som lover, bare de kommer i aktivitet. «Musikken forlenger sjelens rørslser» heter det i «*De arte musica*» som er blitt tilskrevet Thomas fra Aquino. Carlyle på sin side hevder at sangen er ordets «heroiske side».

Og dette er så sant at det følelsesbetonte ord er musikalsk før musikken selv. Det modulerer uten å vite det, eller det er bevisst, og da skapes den kunst som vi kjenner fra store talere, skuespillere og komponister . . .

All lyd er egentlig musikalsk på bunnen og all lyd fremkaller tingenes sjel. Det er bare når overtonene krysser hverandre, når lydbølgene «støter sammen», at lyden blir anonym og forvirret.

Det vi vet i dag om materiens sammensetning gjør de gamle filosofer Pytagoras og Empedokles aktuelle igjen. For dem var alt rytme og musikk, kjærlighet og tendenser. Sfærenes sang er gjenfunnet i atomenes indre. Og den levende verden gir enda mer rett til oldtidens intuitive erkjennelser om musikkens lovgivende makt ved matematikkens hjelp og om at kjærligheten alene er universets byggende kraft.

Men hvis det nå er slik at alt synger, og at det er

grep hvis sofismer ble behørig arrestert noen dager senere av pater W. Hertman O. F. M. i samme avis. Omtrent samtidig hadde Frithjof Fluge fattet mot til å avlevere et spark i «Bergens Arbeiderblad» som satte foreløpig rekord hva subjektivt raseri angår. Titelen: «Menneske, du er en makk!» var ikke det minst uappetittelige ved dette avslørende innlegget fra et menneske som må ha følt seg rammet på et usedvanlig ømt punkt. Endelig førte Karl Emil Hagelund, med noe mindre panikk og litt redeligere anerkjennelse, stort sett de samme innvendinger i marken i en kronikk i «Dagbladet» («Fornuft på avveier» 31/12-54).

Ingen som lydhørt har lest denne rike og fintfølede boken kan annet enn undres over det sinnets armod og den enøyede usaklighet som har preget kritikkens reaksjon. Et verk av så lødig gehalt vet man har råd til å vente på en anerkjennelse som nødvendigvis må innebære dommen over både innstillingen og smaken til dem som avviser det. Særlig når man oppdager at de allesammen har vært blindet av sitt eget sinne etter bokens to første kapitler!

Fr. Candidus.

kjærligheten i alt som synger, og trangen utkrystallisert av kjærligheten og ønsket om kjærlighet, hva er det da som mer enn bønnen skulle være forutbestemt til å synges?

Den henvender seg til Gud, den streber etter Gud, ja den er selve denne streben. Bønnen ville ikke være noe om den ikke elsket, i ønske, forventning og handling. Når den så ytrer seg, er den allerede på vei til det musikalske uttrykk. En liten anstrengelse, en indre bevegelse, og den når fram til det. Det er vår konstitusjon som vil det slik, naturen i dette «besjete instrument» som er vårt legeme, hvis sjel er innrettet på harmoni — og på å forbinde seg i samklang med alle universets rytmer.

Og det som tingenes natur har tilrettelagt for bønnen, det skulle også vår frie vilje ville for å levendegjøre bønnen. Uttrykket forsterker inntrykket. Det musikalske uttrykk forsterker det blotte og bare uttrykk. Musikken vekker det ubevisste og henter rikdommer fram fra det til beste for bevisstheten. Og i denne prosess virker musikken med alle sine elementer: med rytmen, som vekker og setter i gang de sjelelige bevegelser, med melodien, som gir dem form og med harmonien, som fullbyrder melodians skjønnhet.

Hvis så nåden kommer til, blir resultatet et nytt sakramentalium. For når musikken er bundet til de liturgiske tekster, kan den godt regnes med blant sakramentaliene, dvs. til de ting som ved Kirkens velsignelse blir helliget til gudstjenesten for å bane vei for nåden.

Kirkemusikken er ikke en biting eller en rent ytre affære. Den er bønnens liv i sin fullendte form, den er knyttet til ordet som ordet til tanken, som tanken til sjelen og som sjelen til den Hellige Ånd.

Ord om tonekunsten

«Musikken må slå ild av meneskets ånd.»

Beethoven.

«Det mest opphøyede mål for tonekunsten er religionens utbredelse, oppbyggelse og utvikling av udødelige sjeler.»

Philipp Emanuel Bach.

«I hvilken hensikt ble musikken gitt oss? Var det ikke for å styrke og oppfriske menneskets sjel?»

Shakespeare.

«Når det største og helligste i livet berøres, når religionens opphøyde bilder og minner gjennomtrenger sjelen, da må ikke den menneskelige følelses reneste uttrykk mangle: den oppløftende tonekunst.»

Carl Maria von Weber.

«Musikkens vesen fatter jeg ikke på annen måte enn i kjærligheten.»

Wagner.

«Religionen og kunsten har delvis felles egenskaper: De søker begge å utvide grensene for åndens erkjennelse og å rette menneskenes blikk mot det uendelige. Den kristne kunsts store mestere har vært tolker som har brakt menneskene nærmere Guds storhet, skjønnhet, sannhet og godhet.»

Pave Pius XII i en tale til italienske kunstnere 1952.

En streng og humorløs kristen bebreidet engang Josef Haydn fordi han syntes at en av hans Messer hadde for muntert preg. Haydn ga ham dette svar: «Den gode Gud som har gitt meg et muntert sinn blir nok ikke vred på meg for at jeg priser ham på en glad måte!»

FRIMERKER

med helgener, katedraler og klostre

Nesten all verdens land sender med jevne mellomrom ut jubileumsmerker, som har krav på interesse — ikke bare i filatelistenes snevre krets. Vi katolikker bør således vise interesse for de frimerker som har religiøse motiver og det er ikke få slike merker som er kommet ut i tidens løp.

La oss først se på de frimerker som bærer bildet av Guds Mor. De er tallrike, og det vil føre for vidt å prøve å nevne dem alle. Men la oss ta med noen av dem idet vi begynner med det merke som Bayern sendte ut i 1920, og som fremstiller Himmeldronningen, Patrona Bavaria, med Jesusbarnet på armen. Fyrstedømmet Liechtenstein gav samtidig ut en serie som viser Madonna i vakre, kunstnerisk fremstillinger. Også Ungarn og Luxembourg har med sine frimerker fremstilt Maria som vernehelgen for sitt land, og Belgia har latt henne tre fram som beskytter for cistersienser-ordenen. Polen og Østerrike — som er kjent for å vise Frelserens Mor en dyp vryrnad, har reist Immaculata et minne med sine frimerker. Det berømte maleri av Veit Stoss «Marias død og opptagelse i himmelen» prydet de polske frimerker, mens Østerrikes postvesen hadde skapt en gjengivelse av Dürers tegning «Maria med barnet».

Store helgener og kirkefyrster er blitt æret med minnefrimerker. Det fjerntliggende Virgin Island var det første land som — for 80 år siden — sendte ut et merke med fotografi av et lands vernehelgen: den hellige Ursula. I 1895 sendte Portugal ut et til ære for Antonius av Padua. Disse frimerker var på baksiden forsynt med en bønn på latin (Oratio); også Italia sendte ut minnesmerker om denne asketiske og utrettelige botspredikant.

I 1929 var det gått 1000 år siden den hellige Wenzel, som la grunnsteinen til Veitsdomen i Praha, led martyrdøden som et trosvitne for Kirken. Var ikke det grunn nok for det tsjekkiske postvesen til å feire dette jubileum med særlige minnesmerker? 6 år senere sendte Poststyret i Praha ut en serie frimerker som presenterte slavens apostler Cyrill og Method.

Ungarske merker har brakt bilder av den hellige Stefan, Magyarenes første konge, hans sønn Emeric og kardinal Pazmannys, grunnleggeren av Universitetet i Budapest. Og så tar vi for oss Danzigs merke med bilde av St. Georg som dreper dragen. Luxembourg overrasket med et frimerke som bar bildet av den hellige Willibrord. Belgiske merker brakte bilder av St. Martin og av kardinal Mercier, den store filosof og patriot. Italias postvesen har foreviget den hellige Frans av Assisi, liksom det har fremstilt den lærende Kristus ved 300-års jubileet for opprettelsen av Kongregasjonen for troens utbredelse — Propaganda Fide.

Malta knytter erindringen til den hellige Paulus' skipbrudd; irske frimerker bringer portrett av den hellige Petrus og St. Patrick, og et fransk merke viser den hellige Nikolaus, folkehelgenen og venner av alle fattige. Men vi må også nevne de veldedighetsmerker som det tyske postvesen nå sender ut og som bl. a. bringer bildet av den hellige Vincent, kjærlighetsapostelen, det lysende forbilde.

Protestantiske land har heller ikke glemt sine store katolske sønner. Det er vårt eget land et eksempel på — i 1930 ble det som kjent sendt ut et jubileumsmerke til ære for Hellig Olav. Noen år senere visste Finnlands postvesen å vurdere den innsats de katolske biskoper hadde gjort. Den hellige Birgitta har en sikker plass i det svenske folk, som har fått en frimerkeserie som bærer hennes portrett.

Men frimerkene fremstiller også kirker og katedraler. Roms praktfulle kirker er foreviget ved en italiensk serie fra 1928. Franske merker teller også serier med bilder av katedralene i Reims og Strassbourg og av Notre Dame i Paris. På belgiske merker finner vi kirkene St. Bavo i Gent og St. Gudula i Bruxelles, merker fra Østerrike prydes av St. Stefansdomen, og Tyskland presenterer helligdommene Kölnerdomen, Mariakirken i Lübeck og Vår Frue Kirke i München.

Danske merker viser enkle og prunkløse landsbykirker; av Latin-Amerikas merker kan vi lære de store gamle basilikaer der å kjenne — det store Kristus-monument i Anden og Frelserstatuen ved Rio trer fram på Argentinas og Brasils merker.

Monte Cassino, Benediktinerordenens vugge, som er blitt ødelagt mange ganger i løpet av de 1500 år den har stått og som ble kjent over hele verden ved de harde kamper under siste krig — dette tradisjonelle abbedi er blitt foreviget ved et italiensk merke fra 1929. Franske merker viser det kraftige og monumentale ved det dystre og kjølige pavepalass i Avignon, dette «kristne Akropolis» i den minnerike by i Rhone-dalen, som i 70 år ble tilfluktssted for landflyktige paver. Særlig pene merker er de belgiske med trappistklosteret Orval. Overskuddet på salget av disse merker ble brukt til restaurering av klostret. Like interessante er de spanske merker fra 1929 med bilder av Pave Pius XI og kong Alfons. Utsendelsen av disse merker gjorde det mulig å finansiere nye utgravninger av romerske katakomber.

Eukaristiske kongresser, religiøse folkemøter og kirkelige fester har gitt anledning til flere frimerkeserier. Til den internasjonale kongress i Dublin i 1932 sendte Irland — «de helliges ø» — ut et merke med kalken og hostien som symbol. Til den alltyske katolikkdag i Wien 1933 ble det sendt ut særlige frimerker, som illustrerte møtet mellom den pavelige legat og den polske konge ved Wiens befrielse 250 år tidligere.

Til slutt skal det sies noen ord om Vatikanstatens postvesen. Fra 1852 til 1870 hadde Kirkestaten sine egne frimerker, som er meget etterspurt blant filatelistene og som er meget verdifulle. I 1870 mistet som kjent Kirkestaten sin suverenitet — men ved konkordatet av 1929 fremstod Vatikanstaten og dens suverene virksomheter, deriblant et velorganisert postvesen. Dette har senere beriket verden med en fylde av enestående serier av frimerker, tegnet av fremstående grafikere og som undertiden er sanne kunstverk. Om det nå dreier seg om frimerker med portretter av paver, med bilder fra Peterskirken, fra de vatikanske hager eller hva det nå kan være, så er hver frimerkeutgave fra denne lille stat et kunstverk, hvor det ene overtreffer det andre. Spesielle frimerker ble sendt ut i anledning av verdensutstillingen for den katolske presse i 1936, for den internasjonale juristkongress, for arkeologenes møte, for 400 års jubileet for Tridentiner konsiliet, for krigens ofre, for proklamasjonen av dogmet om Jomfru Marias opptagelse i himmelen, for saligkåringen av Pave Pius X, for minnet om konsiliet i Chalcedon, etc.

«Catholica» og «Credo»¹

CATOLICA's siste nummer (nr. 4, 1954) har en glimrende artikkel om den katolske Kirkes historie i England, om arbeiderprestenes virke i Frankrike og om abortdiskusjonen i vårt hjemlige miljø. Stoffets allsidige karakter blir for øvrig fremhevet i spissartikkelen «*Epilog til Maria-året*». Men tilbake til de tre nevnte artikler. — Pastor Gunnar Martin Nielsen gir en inspirert skildring av de kapitler i engelsk historie som omhandler *Kirkens katakombe-tilværelse*, fra midten av det sekstende til begynnelsen av det nittende århundre. Han gir innledningsvis en forklaring til bruddet med Rom, og han skildrer så katolikkenes stilling under de ulike styreformene i det syttende århundre. Han gjør nøye rede for hvor fortvilet stillingen var ved begynnelsen av det nittende århundre, da de siste rester av forbudslover mot katolikker ble opphevet. Kirkens oppsving kom med Newman, Wiseman og Manning, som førte Kirken fram til anseelse i England. Og senere hen har denne friske værvind ikke lagt seg. «Den katolske minoritet har en dyptgaaende og formende innflydelse paa nationens liv i religiøs, kulturel og politisk henseende. Den støttes av de katoliserende kræfter indenfor den mest levende del af den anglikanske kirke, hvor man forsøger at holde fast ved den løsning, Newman forkastede.»

Pater Grégoire, O.P., gir et interessant oversyn over *arbeiderprestenes misjon i Frankrike*. Han nevner hvordan jordbunnen allerede var beredt for et slikt eksperiment ved den betydelige innsats som offervillige prester gjennom årtier hadde levert, f. eks. prestegjerningen i proletarkvarterene av Paris i tiden like etter forrige verdenskrig. Pateren trekker så opp linjene i arbeiderprestenes virke, som nådde en alvorlig krise i juli 1953. Årsakene til krisen blir nøye klarlagt — det samme gjelder bestrebelsene på å løse den.

Overlege Karl Søndergaard kommenterer i en meget interessant artikkel den betenkning som *den danske svangerskapskommisjon* leverte i sommer. Innledningsvis nevnes det at abort-praksisen har antatt stadig større dimensjoner i Danmark, som tillater svangerskapsavbrytelse på medisinske, etiske og eugeniske indikasjoner. Mens det i 1940 ble utført 522 lovlige svangerskapsavbrytelser, ble det i 1952 utført 10 ganger så mange, nemlig 5 031. I samme tidsrom var antallet av ulovlige abort-inngrep steget fra ca. 5 000 til ca. 13 000. — Overlege Søndergaard gjennomgår kommisjonsinnstillingen, som oppviser flere dissenser, bl. a. en oppsiktsvekkende dissens av dr. Erik Rydberg, professor i kvinnesykdommer og fødselshjelp ved Københavns Universitet. Dr. Rydberg fremholder at den legale abortpraksis har utartet, at den er urovekkende og usunn i sine virkninger. «Det er aldeles ufattelig for mig, at man kan tro, at der kommer noget rigtigt og godt ud af det System, der er etableret.» Dr. Rydberg gjør videre gjeldende at fosteret bør få en reell rettsbeskyttelse og at loven ikke

Vatikan postvesen er meget moderne og tidsmessig og er fullt på høyde med de øvrige postinstitusjoner i Europa. De vatikanske myndigheter anvender alle merketyper, flypost, ilbud, pakkepost og vanlige portomerker. De går alle sin gang over hele verden, til de mest bortgjemte egne. De representerer en viktig kilde for filatelistene i alle land — og de gir et verdifullt tilskudd til Vatikanstatens finanser.

Cl. Sch.

må hjemle en rett for kvinnen til å få fosteret fjernet.

— Dr. Søndergaard gjengir en henvendelse som fra katolsk side ble sendt kommisjonen — og i sluttavsnittet undersøker han kommisjonens innstilling til de synspunkter som ble fremført fra katolsk side.

I CREDO's avslutningsnummer for året (nr. 4) har pater Köster, S.J., en artikkel om *Augustin*, hvis jubileum ble feiret i sommer (1600-års dagen for hans fødsel). Pater Köster påviser Augustins aktualitet — kirkefaren brakte det psykologiske syn inn i teologien. «Et hittils obekant interesse för psykologiskt skådande in i det inre och i djupet har med honom uppkommit. I honom känner vi igen oss själva. För Augustinus har människan som aldrig förr inför sig själv blivit ett under.»

Olaf Pedersen klarer opp begrepene «*Teknikkens framgang*» og «*Gudsriket*». Teknikken er ikke Guds fiende, men Hans gave til menneskene. I befallingen til Adam om å utnytte jorden er teknikken erkjent som menneskets arbeid. Teknikken er til for å forberede den nye jord. Bare gjennom teknikken kan dette mål virkelig gjøres, selv om teknikken alene ikke strekker til. Det må imidlertid advares mot et altfor optimistisk syn på den moderne teknikk, som stiller kristne vitenskapsmenn overfor store problemer — til dels som følge av tidligere unnlåtelsessynder hos de kristne. Olaf Pedersen viser til den løsning som kardinal Suhard lanserte i hyrdebrevet «*Essor ou déclin de l'Eglise*» om en «sentrifugal aksjon».

Fysikeren Eva Bergius, som omkring 1930 gikk over til den katolske Kirke, fylte 80 år i høst. Dette jubileum markeres med to artikler. Dr. Robert Braun redegjør for hennes vei tilbake til kristendommen. Hun måtte gjøre «opprør» mot de gjeldende «dogmer» i hennes miljø, hvor indifferensisme og skeptisisme rådde grunnen. Men hun gikk modig sin vei fram til Kirken, og senere hjalp hun andre fram på veien ved de småskrifter hun publiserte om sin utvikling. Dr. Braun gir et oversyn over grunntankene i hennes tre skrifter om veien fram til den katolske Kirke. Alf Ahlberg har skrevet en hyldningsartikkel til *folkehøyskolelæreren Eva Bergius*, som var en stor pedagog og et enda større menneske. Hennes hjem ble et samlingspunkt for elevene hvor de i samtale med henne og hennes ektefelle, Niklas Bergius, vant innsikt i livets dypeste spørsmål.

Også i Norge anses det som holdbar lære at den katolske Kirke overbetoner det sakramentale liv på bekostning av forkynnelsen. Denne feilaktige oppfatning kan man få revidert om man f. eks. leser *Bossuets preken om Guds Ord*, inntatt i siste nummer av «Credo». Prekenen bygger på evangelieteksten til annen søndag i fasten og handler om parallelliteten mellom Kristi legeme i nattverden og Kristi ord. Den kristne bør motta Guds ord med samme sinnelag som han mottar alterets sakrament.

Men «Credo»s avslutningsnummer for året bringer også andre meget leseverdige artikler. Sven Stolpe har skrevet en meget interessant artikkel om «*Charles du Bos och hans dagbok*», og i Katolske Perspektiver er det gitt et resymé av ensykliken «*Sacra Virginitas*», hvor forholdet mellom cølibatet og ektestanden er nærmere klarlagt og hvor det er gjort utførlig rede for cølibatets religiøse motiv og dets stilling i våre dager.

H. R.

¹ «CATHOLICA» — Dansk katolsk kvartalsskrift (ca. 50 sider), Arne Frost-Hansens Forlag, København. Årsab. D.kr. 12 (studerende kr. 10).

«CREDO» — Svensk katolsk tidsskrift, 5 ganger årlig (ca. 50 sider). Eksp. Box 2073, Stockholm. Årsab. S.kr. 15.

Fru Gustava Chatelain in memoriam

Med fru Gustava Chatelains død 2. januar har Kirken her hjemme mistet et av sine mest trofaste og hengivne medlemmer. Fru Chatelain, født Mackeprang, kom som 12 års pike fra fødelandet Danmark til Norge. Hun oppholdt seg en tid i Frankrike, der hun ble utdannet som Røde Kors-søster og hvor hun 23 år gammel konverterte. Etter sitt giftermål i 1911 fulgte hun sin mann til England hvor han virket som professor i Birmingham til sin død i 1915. Etter første verdenskrigs slutt vendte så fru Chatelain tilbake til Norge, sammen med sin datter. Siden bodde hun i Oslo, en lang årrekke senere hos sin datter og svigersønn på Stabekk, inntil hun for 5—6 år siden av helbredshensyn tok opphold hos St. Elisabethsøstrene i Urteгатen, Oslo.

Dette er de viktigste ytre data omkring et liv der åndens lampe brente varmt og lysende like til siste slutt. Fru Gustava Chatelain bar dette lys ikke under noen skjeppe — en stor venne- og bekjentskapskrets fikk del i det, selv om hun helst ville være den anonyme. Hvor mange av oss har visst at det er hun som står bak oversettelsen fra engelsk av Vernon Johnson's berømte «Een Herre og een Tro»? Hennes mønstergyldige overføring til norsk ble lagt til grunn for utgivelsen på dansk — som Paulus-kredsen i København i 1938 påtok seg av trykningsøkonomiske grunner — og senere også for den svenske. Med nitid flid besørget hun også oversettelsen til norsk av sveitseren Mgr. Besson's store katekisme, og manuskriptet er blitt stillet til disposisjon for Kirken her. Også i «St. Olav» har fru Chatelain vært en god bidragsyter med fromme og livskloke innlegg — men også her helst anonymt. Dog mer enn alt var hun en bønnens kvinne med et generøst offersinn. Hennes siste leveår ble mer og mer en lidelsens vei, men hun gikk den villig. Noen dager før sin død sa hun til den besøkende prest: «Når jeg ikke mer orker å be, så kan jeg se på krusifikset.»

Hun fikk lukke sine øyne styrket med Kirkens hellige nådemidler 2. januar. Requiemmesse ble holdt i St. Elisabethsøstrenes kapell, og 6. januar ble hun gravlagt på Haslum gravlund.

Vi lyser fred over fru Gustava Chatelains minne. Hun hvile i fred.

OSLO KATOLSKE UNGDOMSLAG

holdt sin årlige generalforsamling søndag 16. januar. Knut Magnus Larssen ble gjenvalgt som formann med overveldende flertall. Likeledes gjenvalgte Arne Holme og Viorica Riosianu som medlemmer av styret. Øvrige styremedlemmer ble Marguerite Gaspard, Arnfinn Palmstrøm og Hedvig Bergh. Suppleanter: Gurli Høeg og Kurt Hansen. Revisor: Hans Taxt. Ungdomslagets geistlige rådgiver er fortsatt pastor Lars Paul Messel.

*

Vi minner om at listen for avskjedsgaven til frk. Marie Rasmussen ved St. Olavs Eksp. og Forlag er utlagt hos Redaktøren inntil 31. januar.

Benytt Dem av vår ordning med
GAVEABONNEMENT

Kr. 18 pr. år.

Kr. 9 pr. ½ år.

UTLANDET:

VATIKANET

Pave Pius XII i merkbar bedring.

Paven viste seg i vinduet til sitt værelse juledags formiddag for å gi velsignelsen til mengden som var forsamlet utenfor. Han var kledd i en tykk hvit kappe og ble støttet på den ene siden av sin livlege professor Galeazzi-Lisi og på den andre av den sveitsiske spesialist som har behandlet ham, dr. Niehans. Det var første gang paven viste seg offentlig en juledag.

ST. OLAVSLAGET - UNGDOMSLAGET

arrangerer

JULETREFEST i Foreningslokalet, Akersv. 5 - Oslo, søndag 23. jan. etter Aftenandakten i St. Olavs kirke.

STORT PROGRAM - BEVERTNING

Entré kr. 2.00.

ST. SUNNIVA SKOLE, OSLO

Elever oppfører for siste gang søndag 23. jan. kl. 18.00:

UNE VISITE A LA CRECHE

BOUQUETTIERE ET PATISSIER

GUTTEN SOM GIKK TIL NORDAVINDEN

ST. SUNNIVA SKOLE

Innskriving av katolske elever til 1. klasse høsten 1955 må skje snarest. Dåpsattest må forevises.

SKOREPARASJONER

AV ALLE SLAG

*Førsteklasses fagarbeide
utføres av*

Vaktmesteren hos Dominikanerne

Neuberggaten 15., Oslo

En bulletin er utsendt fra Vatikanet: I de siste dager har det vært en merkbar bedring i pavens tilstand. Han har vært fri for hikke og har derfor fått mer hvile. Den daglige spasertur i Vatikanets hage virker heldig og vil bli gradvis forlenget. I mellomtiden tar han seg av de daglige plikter. Da han ikke var i stand til å sende den sedvanlige kringkastings-talen som svar på kardinalkollegiets julehilsener, sendte han i stedet et kort budskap julaften. Et resymé av julebudskapet av 3. januar finnes foran i bladet.

«Mannen med sekken.»

En «julenattspremie» som hvert år blir utdelt i Roma, ble siste år gitt til Mario Tirabassi. Han er kjent i Den evige stad under navnet «mannen med sekken». Natt etter natt går han rundt og leter fram Romas fattige og husløse under Tiberens broer og fra andre gjemmesteder og gir dem det nødvendigste. Pave Pius XII forærte «mannen med sekken» en bil for å lette hans nattlige hjelpeaksjoner.

6-års dagen for kardinal Mindszentys arrestasjon.

Vatikansenderen nevnte den sjette årsdag for kardinal Mindszentys arrestasjon. Ungarns primas ble arrestert annen juledag 1948. Ingen offisiell kunngjøring fra den ungarske regjering har hittil bekreftet noen melding om kardinalens befrielse, erklærte Vatikansenderen. Det syvende år av fangenskapet er begynt.

Pavelig rundskriv til det kinesiske folk.

I en rundskrivelse som ble offentliggjort den 22. desember vender Paven seg mot nasjonalkirken for China som kommunistene driver propaganda for. «Når menneskene krever ting som motsier den guddommelige lov må en huske apostlen Peters ord: En skal anlyde Gud mer enn menneskene. Rundskrivelsen begynner med ordene: «Ad Sinarum gentes». Paven fremhever særlig den katolske kirkes overnasjonale karakter og sier: «Den katolske kirke vender seg ikke til et enkelt folk eller en enkelt nasjon. Den elsker alle folkeslag med Kristi overnaturlige kjærlighet som vil forene alle. Ingen kan derfor si at Kirken står i noen bestemt makts tjeneste. Heller ikke kan en forlange at de troende etter at de bånd som forener, er revet over og de nasjonale enheter er blitt splittet, skal skille seg fra Den apostoliske stol hvor Peter, Kristi stattholder lever videre i sine etterfølgere til tidens ende.»

ARGENTINA

Kamp mot kirken. 45 professorer bortvist fra universitetet i Cordova.

Perons regjering har avskjediget 45 professorer hvorav de fem er geistlige. Alle underviste i religion. Universitetet i Cordova har spilt en meget stor rolle i republikken Argentina og det som regjeringen nå har gjort, må sees som trekk i en antireligiøs kamp. Ved å gi et slikt støt til dette universitet, som er det katolske kultursentrum i landet, rammes utdannelsen av katolske lærere og den katolske skolen. Professorene vil uten tvil bli erstattet av lærere som doserer en moral inspirert av Perons rettferdighetsbegreper, hvilket er en blanding av nasjonalisme, sosialisme og elementer fra kristendommen. Sentrum i den er selve Perons person.

Riksringkastingen i Argentina har utsendt åpne trusler mot de konfesjonelle katolske skolene og mot den religiøse undervisningen i de andre. Forandringer måtte imøtesees med sikte på å utvikle en integral nasjonalkultur som kunne svare til den argentinske stats interesser.

Sjefredaktøren for den argentinske katolske avisen «El Pueblo» er arrestert.

Avisen hadde åpent kritisert skilsmiselloven som nylig var utstedt av president Peron.

BRASIL

Den internasjonale eukaristiske kongress 1955.

Som det var ventet vil den neste eukaristiske verdenskongress finne sted i Brasils hovedstad, Rio de Janeiro, i tiden fra den 17.—24. juli. De nødvendige forberedelser for gjennomførelsen av kongressen har vært i full gang i lengere tid. Kirke, Stat og hovedstad har gått sammen for å gi alle tilreisende det rikeste og beste inntrykk. I den store bukt som Rio de Janeiro ligger ved, har man bygget ut en stor

plass ved ganske enkelt å kjøre i sjøen en større høyde i byen. 500 mann og tre hundre biler har vært satt inn i dette arbeid som på det nærmeste er avsluttet. Denne nye plass som blir asfaltert, er beregnet å kunne romme 500 000 mennesker.

På plassen vil det bli reist et veldig alter som vil bli overdekket av en kjempe-glasskuppel. På den ene siden av alteret vil det bli reist et høyt kors som vil bli illuminert fra usynlige lyskilder. På den andre siden av alteret vil det bli oppført et stort klokkeårn. Plassens bakgrunn vil dannes av havet, himmelen, det karakteristiske Sukkertopp-fjellet og Corcovado-toppen med den kjempestore Kristus-statuen.

Til kongressen ventes 500 000 deltagere, 30 kardinaler, 600 biskoper og 10 000 prester.

CHINA

Den ene gift finansierer den annen.

Kampen mot Kirken i det kommunistiske China finansieres ved hjelp av de midler som handelen med opium innbringer, meddelte nylig sjefen for den japanske sikkerhetstjeneste, *Fusji*. Bare i 1952 ga handelen med opium et overskudd på 72 millioner dollars.

IRAN

Kardinal Agagianian i Armenia er den første kardinal som har vært i Iran. Han tok fly fra Beirut til Ispahan for å konsekre den første armenske katolske biskop og en kirke denne har latt bygge.

DE FORENTE STATER

Hjelp til flyktninger i Vietnam.

240 000 ti-kilos pakker med levnettsmidler har amerikanske katolikker gitt til flyktninger i Vietnam. Dessuten utdeler sentralen for Den amerikanske biskopskonferanse klær og vaskemidler til nødlidende flyktninger.

Offer for den røde terror.

Ifølge nyeste meddelelser fra den amerikanske katolske nyhetstjeneste NCWC, er 186 katolske overhyrder fjernet fra sine embeter bak jernteppet. Fire kardinaler, 33 erkebiskoper, 116 biskoper og 33 apostoliske prefekter og administratører er av kommunistene myrdet, fengslet, utvist eller på andre måter forhindret fra å utøve sine geistlige plikter. Etter foreliggende oppgaver er 28 biskoper henrettet eller døde i kommunistenes fengsler som følge av umenneskelig mishandling. 48 overhyrder befinner seg i fengsler eller tvangsarbeidsleirer, 18 lever i landflyktighet eller er døde der, 85 er forvist fra sine land, 7 er på andre måter holdt borte fra sine embeter.

Det religiøse problem bak jernteppet.

De forente staters informasjonsbyrå meddeler at bak jernteppet er det mange som forblir fast knyttet til sin religion trass i alle kommunistenes anstrengelser. Disse blir derfor stadig mer bekymret etter det som kommer fram i artikler i den kommunistiske pressen. Angivelig får en del russiske barn samvittighetskonflikter når de ser sine foreldre praktisere sin religion i hjemmet mens de får høre på skolen at religion bare er overtroisk tøv. I Ungarn har den kommunistiske regjeringen enda værre netter å knekke da mange partimedlemmer skal være overbeviste kristne. Partiet skal ha varslet sine tilhengere om at de bør underkaste seg en omskolering eller vente å bli eliminert.

I Albania bekrefter det kommunistiske partis aviser at «de mest skyldige» rekrutteres blant partimedlemmene. Ikke bare praktiserer de sin religion, men de forlater også arbeidet når det er religiøse fester.

I Tsjekkoslovakia forlanger likeledes kommunistpartiets organer at det må bli tatt strengere forholdsregler overfor de medlemmer som går i kirken.

ENGLAND

Den hellige gravs orden i England.

Det er nå for første gang opprettet en avdeling for ridderordenen Den hellige grav i England og Wales. Kardinal Griffin foretok den høytidelige ikledning i krypten i Westminster katedralen av den første engelske stormester, biskopen av Southwark, Mgr. Cyrillus C. Cowderoy. Den engelske provins er den nittende som ridderordenen Den hellige grav omfatter.

FINNLAND

Ny kirke reist i Helsinki.

En ny katolsk kirke er blitt innviet i en forstad til Helsinki av den apostoliske vikar for Finnland, Msgr. Cobben. Det nye Gudshus er bygget for den forholdsvis store katolske menighet i den finske hovedstad, da et lite kapell ikke lenger var tilstrekkelig.

FORMOSA

Formosa blir katolsk.

Mens Kirken er utsatt for en brutal forfølgelse i China er den i sterk fremgang på øya Formosa. Antallet katolikker som i 1948 var bare 13 000 er nå 32 000. Landet er oppdelt i flere apostoliske vikariater.

FRANKRIKE

Fjernsyn.

I syv land i Europa kunne en denne julenatten se midnattsmessen i Notre Dame i Paris i fjernsynmottagere. Det var den første fjernsynsmesse i Europa som kunne sees samtidig i alle de land som har fjernsynsprogrammer. Den hellige Stol hadde for denne anledning gitt kardinal Feltin som selebrerte messen, en spesiell tillatelse.

Tidligere statsminister takker Maristpatrene.

Alt det jeg er skylder jeg Maristpatrene som ikke bare har oppdratt meg, men også gitt meg faste moralske holdepunkter, erklærte den tidligere franske statsminister Antoine Pinay, ved innvielsen av en katolsk privatskole i Syd-Frankrike. Disse holdepunkter sa Pinay videre, har vært rettesnor for meg i hele mitt liv. Den undervisning og oppdragelse som disse patrene gir, fortjener statens uforbeholdne anerkjennelse.

HOLLAND

Katolsk seminar for internasjonalt samarbeid.

På den store, internasjonale kongress for legfolk i Rom i 1951 ble det uttalt ønske om at den katolske innflytelse i de store overnasjonale organisasjoner som f. eks. UNESCO ble utvidet, slik at den katolske representasjon i disse institusjoner mer måtte komme å svare til virkeligheten. Den hollandske delegasjon fremsatte på denne kongress forslag om at det måtte opprettes et institutt for utdanning av fagfolk i internasjonale spørsmål.

Forslaget ble også tatt med i en av kongressens resolusjoner. Under forhandlingene drøftet man særlig en videre utbygging av *Det katolske sekretariat for europeiske saker* i Strassbourg som til da under dr. *Baumgartens* ledelse hadde tjent som informasjonskontor for de katolske medlemmene av Europarådet. Men som følge av en helt utrolig interesseløshet hos Europas katolikker kunne dette sekretariat ikke fylle sin oppgave.

Nå har to hollandske organisasjoner, «Den katolske aksjon» i Holland og «Arbeidsfellesskapet for åndelig fornyelse» gått løs på oppgaven i fellesskap. Med det mål senere å gå til utvidelser internasjonalt, har de tatt initiativet til på nasjonalt plan å opprette et seminar for utdanning av fagfolk i internasjonale spørsmål.

De beste katolske eksperter i Holland har tilsagt sin støtte og lovet å medvirke som forelesere ved dette «Seminar for internasjonal utdanning». Det første kurs som teller 30 deltagere, er allerede i virksomhet. Det vil vare til den 15. april 1955. Man håper at denne begynnelse vil kunne føre til at dette seminar med tiden blir et internasjonalt institutt med deltagelse fra alle katolske land.

ITALIA

Freskomaleriene i den hellige Frans' basilika i Assisi reddes.

Takket være teknikkens fremskritt kan nå mange uvurderlige kunstverk reddes som ellers ville blitt ødelagt av fuktighet eller andre årsaker. Dette er tilfellet med de vidunderlige freskomaleriene i Assisi som holder på å gå i oppløsning. Allerede for femten år siden ble de første forsøk på restaurering gjort da en del malerier ble tatt ned og fraktet til Roma. Nå står andre for tur. Det er et møysommelig arbeide som krever lang tid, opptil flere år. Det er det berømte restaureringsinstitutt i Roma som står for arbeidene.

Nytt stort presteseminar innviet i Reggio Emilia.

Erkebiskopen av Bologna, kardinal *Lercaro*, innviet nylig et nytt presteseminar i kommunismens høyborg i Italia, Reggio Emilia. Det er et av Europas største og mest moderne presteseminarer.

JUGOSLAVIA

Utrenskning i gang.

Aksjonen mot de uortodokse jugoslaviske kommunister hvor Vlado Dedijer og Milovan Djilas er de mest kjente ofre, må sees i sammenheng med en tilbakevenden til de gamle forbindelsene med Sovjetunionen. Fra jugoslavisk hold blir det hevdet at initiativet er kommet fra Sovjetunionen. Imidlertid ble det bestemt alt i tidsrommet fra kommunistpartiets kongress i Zagreb i november 1952 og til sentralstyrets møte i september 1953 at partiets disiplin måtte bli strammere i den gamle stalinistiske forstand. Djilas vil ha et nytt sosialistisk opposisjonsparti, og skjønt hans kritikk av det kommunistiske byråkratiet ikke deles helt av Dedijer, vil begge ha en form for fri diskusjon som er uforenlig med kommunistpartiet både i Jugoslavia og andre steder.

Det er et ironisk sammenreff i forbindelse med aksjonen mot Dedijer at hans Tito-biografi, som har hatt en betydelig suksess i Storbritannia og andre land, akkurat nå er utkommet også i China.

MONGOLIA

De siste utenlandske ordenssøstre utvist.

De siste utenlandske ordenssøstre i Mongolia, nemlig fransiskanersøstren *Marie Amelia Kicinska* fra Buer i Westfalen og *Marie Adalberta Buza* fra Polen, er nå blitt utvist. De var virksomme i det mongolske bispedømme Siwantze som ligger nord for Den kinesiske mur.

Søstrene forteller at biskopen av Siwantze, *Melchior Chiang Kio-Hing*, er satt inn i tvangsarbeid. I hele bispedømmet hersker en atmosfære av frykt og usikkerhet som følge av utspionering og angiveri. Likevel er troen sterkt forankret i folket, selv om den praktiske religionsutøvelse blir vanskeligere å forrette for hver dag som går. Den uavhengige kirkebevegelsen som tok sikte på å løsrive Chinas katolikker fra Rom, har lidt fullstendig skibbrudd i bispedømmet Siwantze. Alle som til å begynne med sluttet seg til bevegelsen, har trukket seg tilbake fra den, og lederen har gjort offentlig avbikt.

TYSKLAND

Kvinnelig doktor i katolsk teologi.

Uta Heinemann har tatt doktorgraden i katolsk teologi ved universitetet i München. Etter krigen har bare to kvinnelige studenter tatt denne grad i Tyskland. Uta Heinemann studerte først teologi ved et protestantisk fakultet, men gikk i studietiden over til den katolske kirken.

En kulturfilm om Bibelen.

De første utendørsopptak er gjort i Limburg. Filmen som sannsynligvis kommer til å få titelen «Bøkenes bok» skal vise hvordan Bibelen stadig er aktuell.

Katolikkenes dag

1956 skal holdes i Köln ble det besluttet av de tyske katolikker på årsmøtet i Bad Godesberg.

Øverste leder for den evangelisk-lutherske kirke,

professor D. Theodor Knolle, som nylig ble valgt til biskop av Hamburg, uttrykte på en pressekonferanse den forhåpning at det også i fremtiden måtte utveksles erfaringer med hensyn til samarbeidet mellom den lutherske og katolske kirken. Bl. a. kom han inn på det nåværende utmerkede samarbeid med representanter for Den katolske kirke i kringkastingen.

Pax-Kristibevegelsen.

22. mai 1955 ble etter beslutning av det internasjonale rådet for Pax-Kristibevegelsen bestemt til å være såkalt fredssøndag. Rådet besluttet også på sin sammenkomst i Freiburg i Sveits at den internasjonale Pax-Kristikongressen 1955 skal finne sted i Nijmegen i Holland 8.—12. august.

Den talende bok.

En samling grammofonplater som omfatter hele Det nye testamentet er utgitt av «Den hellige Frans Xavers selskap for blinde». Denne nye slags utgave av Den hellige skrift er først og fremst beregnet på blindeanstalter.

givelig løslatelse av Ungarns primas, kardinal Mindszenty. Nå tales det i Warszawa om at Polens kardinal Wyszynski skal være blitt syk. Den polske kardinal ble satt fast i 1953 og har siden vært sporløst forsvunnet. Oppholdsstedet er blitt strengt hemmeligholdt av kommunistene. Fra Warszawa blir det nå oppgitt at kardinal Wyszynski hittil skal ha vært holdt fanget i Heilsberg i Østproisen og nå er ført til den polske hovedstad. Det oppgis at sykdommen er alvorlig og at han må underkaste seg en svær operasjon, meldes fra München.

UNGARN

Er kardinal Wyszynski alvorlig syk?

I de siste ukene har det gått gjentatte rykter om en an-

KRISTIANSAND

Hnut Lie 3
Byens Stabbur
KRISTIANSAND S.
VIA A VIS NORGES BANK

Fetevareforretning

- Salater -

En gros og en detalj

TORJUSENS ESTF.
OLE MOE

Tollbodgt. 2 - Kristiansand S.

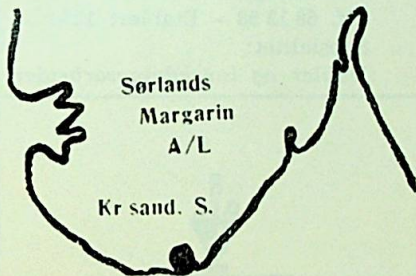
TOR RUUD

Aut. Rørleggerforretning

Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.

SØRLANDS MARGARIN A/L

Kristiansand S.

Sørlands
Margarin
A/L

Kr sand. S.

A. KRUSE SMITH

Entreprenørforretning

KRISTIANSAND S

W. Nørgaard Jensen

FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING

SIGURD SØRENSEN

Begravelsesbyrå

Holbergsgt. 15

Konditori og Kafé

C. P. WINTERSBORG

Spesialforretning

i Amatørfoto og Brilleoptik

Sparebankgården - Tlf. 2016

ARENDAL

Grunnl. 1886 **THS. LØVOLD** Tlf. 1173, 1495

Maling - Tau - Duk - Koster og børster - Skibsrekvisita - Malervarer
Engros og en detalj

Joachim Larsen

Manufaktur og Utstørsforretning
Tlf. 1081 - Etabl. 1872

Husk

kontingenten kr. 18,-

ARGUS MARGARINFABRIKK

Arendal - Tlf. 2010

MORS MARGARIN - utmerket til
smørbrød og all slags matlagning.

BRØDRENE PETERSEN

Skomakerforretning

Arendal

BYGGMESTER

HANS NILSEN

Neset 362

Arendal

ARENDALS RAMMEFABRIKK

& KUNSTHANDEL

Tapetlager

Adel Ellefsen

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 1756 - Arendal - Tlf. 1756

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 68 34 00

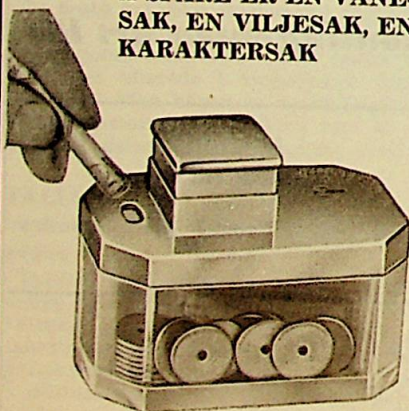
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

**A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**

«K L A R»
Fåes i banker over hele landet

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B. NILSEN & CO^s
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.

HERMAN H. RITTERS
ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo
Tlf. 42 34 66

A/s Norsk Medicinsk Varehus
Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo
Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

OLE KRISTIANSEN
Snektermester
Heimdalsgt. 34 - Oslo.
Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894
Spesialitet:
Møbler og innredningsarbeider

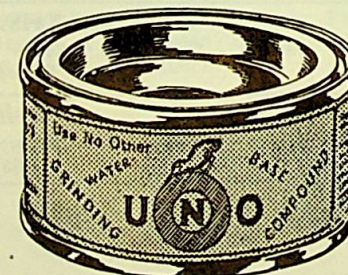

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

JOHAN OLSEN & SØNNER
Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo
Telefon 42 99 90

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventfler**